

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 181.

V Ljubljani v torek, 11. avgusta 1885.

Tečaj II.

Kako je obvarovati naše ljudstvo gmotnega propada?

Gorenjsko, 10. avgusta.

(Izv. dop.)

Človeka, ki ljubi svoj narod, mora srce boleti, ko vidi, kako propada od dné do dné blagostanje našega ljudstva. Uže nekaj časa sem opazuje se med nami nekako hiranje v socialnem življenji, revščina širi se v vedno večjih krogih in če se temu napredovanju ne stavijo v kratkem meje, postati mora položaj obupen. Dandanašnji gre vse nekako hitrejšim korakom, nego nekelej. Kjer se je blagostanje jedenkrat naselilo, kjer je dobilo primernih tal, tam hitro procvita, hitro napreduje; a z isto hitrostjo vseljuje se revščina in beda, kjer so se ji odprla vrata. Zato pa mora tudi pomoč priti hitro, za to se ne sme dolgo čakati s sredstvi zoper v vedno širše kroge prodirajoče uboštvo, ampak treba je poseči naglo s krepko roko vmes ter storiti konec napredujočemu zlu.

Govoriti je o takih stvareh se vé da mnogo lažje, nego uspešno delati. Vender tudi razgovor o taci stvareh ne more škodovati. Z veseljem in zadovoljnostjo nas je bilo svoje dni napolnilo posvetovanje agrarne enkéte, z odkritosrčno radostjo brali smo različne nasvete izkušenih mož. Ne dá se tajiti, da se je izrekla pri tej priložnosti marsikatera dobra in zdrava misel, da se je navdlo premnogo dobro sredstvo zoper propadanje narodnega blagostanja. Mnoga izjava pri dotični enkéti zbranih mož spričuje o natančnem poznanji razmer med prebivalstvom naše dežele. Tudi ne dvojimo o tem, da bi mnogi nasveti, ako postanejo

nejo kri in meso, blagodejno vplivali. Omejiti žganjepitje, ali bolje rečeno, onemogočiti ga, ne bi moglo ostati brez dobrih nasledkov.

Isto tako mora koristiti primerno pospeševanje industrije našemu narodu. Znano je, da dandanašnji blagostanje le tam cvetó, kjer cvetó obrtnost. V tem oziru moralo bi se pri nas vsakako še mnogo storiti in se bo, o tem ne dvojimo, tudi storiti dalo. Vender ni nam na misli, o tem dalje razpravljati, kako in kaj naj se v tem oziru ukrene, katera pota naj se nastopijo, da se smoter tem prej doseže, ampak o necem drugem smo hoteli spregovoriti nekoliko besedij, ki je tudi velikega, da, morda največjega pomena, a se pri nas še vedno premalo uvažuje.

Vsak je sam svoje sreče kovač, ta pregovor velja za posameznika, kakor za cel narod. Posameznik, kateri želi kaj doseči, mora tudi voljo in energijo imeti, po svojem smotru hrepeneti; ne sme se zbiti znoja in truda, ampak obračati mora vso svojo moč v to, da doseže, česar želi. A to storil bode le tedaj, ako je prepričan, da mu bo to res na dobro, po čemer hrepení. Le tedaj bode žrtvoval, ako vé, da se mu žrtev obilo poplača. Isto tako je pri celih narodih. Tam, kjer je jedenkrat prodrlo v maso ljudstva tako prepričanje, tam tudi blagostanje ne bo dolgo izostalo. Blagostanje ima tedaj nekako moralično podlago. To se ne dá umetno napraviti, se ne more, naj je tudi še toliko sredstev na razpolaganje, vpeljati tam, kjer ni moralične podlage. Kjer je blagostanje domá, tam je domá tudi omika. Blagostanje pospešuje omiko, a izvira tudi iz omike. Napačno bi bilo misliti, da se omika še le na podlagi blagostanja pričinja, ne, na njega podlagi le napreduje,

se dalje razvija, a blagostanja ni, kjer ni prave omike.

Narod, ki hoče dospeti do blagostanja, mora poznati nekatere čednosti in mora tudi dovelj moralične moči imeti, da se jih drži. Glavna čednost, pravi temelj vsega blagostanja, je varčnost. Žal, da ravno te čednosti tako malo nahajemo med našim narodom, da se ravno po tej čednosti zamán oziramo okrog! To je najslabša stran našega ljudstva in dokler se v tem oziru ni obrnilo na bolje, tudi na zboljšanje gmotnega stanja našega naroda zamán čakamo. Kaj pomaga, ako preskrbim našim delavcem dela, ako preskrbim, da na teden toliko in toliko zaslužijo, ako pa ostanejo še vedno pri svoji stari navadi, ako v jednom dnevu poženejo vse po grlu, kar so si prislužili v šestih dnéh! Pri taci okoliščinah napredek ni mogoč, na ta način nikdar ne pridemo do imetja. Dokler naše ljudstvo ni prevzeto in prešinjeno prepričanja, da mora štediti, tako dolgo ne bomo imeli lastnega kapitala in dokler smo zavisni od tujih ljudij v denarstvenih zadevah, tako dolgo tudi blagostanje pri nas ne bo napredovalo.

Kaj je treba tedaj pred vsem storiti, da se obvaruje naše ljudstvo gmotnega propadanja, oziroma, da se pospešuje njega blagostanje? Treba je našemu narodu pouka, treba je privedi ga na ono stopinjo omike, kjer bode začel sam razmišljati o uzrokih napredka in nazadka, do one stopinje omike, ki ga dela sposobnega, navduševati se za posamezne čednosti, med temi zlasti za varčnost!

In kedo naj prevzame ta posel poučevanja preprostega ljudstva? Vsakdo, kedor ima priložnost, kedor živi med njim in kedor stopa z njim

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

8.

Meseca junija ljudje zgodaj vstajajo na deželi. Solnce samo vidimo uže pred četrto uro. Osebito žanjci so zgodaj pri delu, kajti oni si radi ukoristijo hladnoto, ker trava je mnogo mehkeja in lože jo je žeti, dokler je še teška od rose.

Prvi žanjci, ki so prišli na pristavo, prinesli so uže vèst o zlodejstvu, ki se je učinilo po noči v bližini seuillonski, na cesti v Frémicourt. Pri-povedovali so, kako so naznanili županu, kako je le-ta poiskal mrliča z mnogimi možmi; kako so po tem mrtveca prenesli v Frémicourt in kako se-daj pričakujejo, da pride policija in žandarji.

„To je strašno, to je strašno!“ vpili sti dekli, obe kakor iz sebe od strahu.

Lucila, ki ni mogla celo noč zatisniti očesa, ker so jo zmerom in zmerom obhajale le strašne slutnje, slišala je te glase in to vpitje spodaj.

Urno skoči iz postelje, ogrne si domače oblačilo, odpre malo duri svoje izbe ter posluša.

„In vedo-li, kedo je zlodejstvo to storil?“ povpraša jeden izmed blapcev.

„Ne še. Zločinec pač ni razupil svojega dela v ulicah frémicourtskih. Pa nič mu ne bode pomagalo, temu razbojniku, in naj se makar še tako dobro skrije. Žandarji ga uže dobijo!“

„Poznajo-li žrtvo?“

„Ne. Zdi se, da je tujec.“

„Tako! . . . Kako so ga ubili?“

„Menijo, da so ga ustrelili, s puško ali s samokresom.“

„Da bi ga po tem oropali?“

„Se vé da. Kedo bode pač ubijal človeka za veselje?“

„Je-li bil mlad?“

„Celó mlad, kakor pravijo. Največ dvajsetleten.“

„Ah, ubogi človek,“ zavpije ena obeh dekel. In klici in vpitje začelo je iz nova. Nič drugega ni bilo slišati kakor kleti morilca.

Lucila bolesti zakriči ter pade kakor je bila dolga in široka na tla, liki bi jo bila strela porila.

Rouvenat, ki je tudi zelo pazil na to, kar se je pravilo, slišal je Lucilin krik in skoro v istem trenutku tudi, kako je padla. Zatorej plane iz izbe svojega gospodarja ter steče pomagat deklici, katero najde v onesvesti. Vzdigne jo ter nese na njeno ležišče ter z najnežnejšo skrbjo poskusi, da jo zopet obudi.

V tem zapustijo pritlično vežo žanjci in posli ter se napotijo nekaj na travnike nekaj v hleve.

Lucila se s časom zopet zavé. Morda radi strahu od vprašanj, ki bi mu ja utegnili staviti mlada deklica, odstrani se Rouvenat hitro ter stopi nizdolu po stopnicah.

Prvo, kar tu ugleda, bila je puška, katere se je poslužil bil Mellier, da je izvršil svoje zlodejstvo. Hitro jo obesi tjà, kamor je visela včeraj, na kominski plašč. Po tem stopi, roke v žepih, mimo iz hiše, s zadovoljnim obrazom, kakor da je vso noč dobro spal. Ide čez pristavo ter stopi v hleve ter tam pogleda vse, kakor navadno.

Lucila, zavedši se, najprej začudeno pogleda okrog sebe, potem se ji nagloma povrne spomin. Videla je pred sabo strašno istino, neizprosno, enako grdi pošasti. Pod osode bridkim udarom čutila se je vsa uničena. Na njenem mrtvaško-

v dotiko! Ni mi treba posebej omenjati, da sta duhovski in učiteljski stan pred vsem poklicana, na tem polji delovati. S tem pa ne mislimo samo pouka na leci in v šoli, ampak tudi pouk razven cerkve, razven šole. Kako lahko je poučevati priprosti narod v vsakdanjih pomenkih, samo nekoliko volje je treba imeti in prav se mora stvar pričeti! Koliko to izdā, kako se ljudstvo lahko s poukom, ki se vpleta v narodne medsebojne pomenke, pripelje na pravo pot, to vč oni, ki je to uže kedaj poskusil. Tu si tedaj naš duhovski in učiteljski stan lahko pridobita neizvenljivih zaslug! Na delo tedaj, kdor ima priložnost in komur je blagostanje naroda na srci!

C. kr. glavarstvo Trst.

(Konec.)

Vse to nam daje le želeti, gorko želeti, da bi se uresničila naša misel. Koristi za tržaške Slovence bi bile blizu te-le: Opraviti bi imeli v vseh političnih zadevah z glavarstvom, pri katerem bi morali uradniki biti zmožni nemščine, italijansčine in slovenščine. Zato pa bi pri takem glavarstvu večinoma Slovenci dobili službe, med tem, ko bi večina sedanjih mestnih uradnikov morala iti v penzijo, in mnogi sluge, diurnisti itd. bi zgubili svoje službe.

Pri c. kr. glavarstvu ne bi smeli biti uradniki, ki dajó ukaze, da okoličani ne smejo izobesiti svoje zastave, ali peti cesarske himne, sploh nehala bi tista, sicer malenkostna, ali toliko bolj kočljiva šikanerija. Moral bi se osnovati poseben okrajni šolski svet, v katerem bi imeli tudi okoličani sami govoriti o šolah po okolici, v katerih zdaj glasoviti Mojzes ukazuje.

Stavbene zadeve bi se tako uravnale, da ne bi več okoličanov iz lastnih hiš proganjali, kakor se to zdaj godi, ko magistrat stavbeno postavbo v okolici razmerno neprimerno bolj strogo izvršuje, nego to dela v mestu.

Obrtnijske in kupčijske zadeve bi se reševale tudi nekoliko bolj pravično in ne po protekcijah. Gledé vojaštva bi bilo tudi vse boljše urejeno in sploh ne bi bilo mogoče, da bi se lahonska stranka tako uspešno temu vstavljala, da se izvede postavbo z jamčena enakopravnost tudi v Trstu in okolici, kjer vkup živeti dve narodnosti.

Ker pa bi vlada, da pokrije troške za glavarstvo, morala obdržati v lastni režiji tudi državni užitninski davek ali dac, katerega dosedaj pobira magistrat proti temu, da mesto plačuje državi primerno letno pavšalno svoto, katera svota pa je tako nizka, da mesto pri samem državnem dachu profitira do blizu 1 milijon gld. na leto, katera svota bi potem ostala državi, ker nadalje vlada tudi v kratkem ná-se potegne hišni davek

in odpravi letni aversum, ki ga je mestna denarnica plačevala državni, pri kateri manipulaciji pa je mesto zopet dobilo velikansko svoto, nastane samo ob sebi vprašanje: kaj počne potem mesto s svojimi šolami, s svojo gimnazijo, realko, s svojimi drugimi, dragimi napravami v namen, da se na Primorskem kolikor hitro mogoče širi italijanski živelj?

Mi mënimo, da bode potem mestni zbor primoran, vlado prositi, da ona prevzame v svojo roko vse te zavode, da jih spoji s svojimi, ker mesto bi imelo potem zadosti troškov za svoje ljudske šole, kajti njega dohodki bi se za polovico skrčili, mestni dolg pa je uže zdaj veliko prevelik ter se ne sme brez nevarnosti pred krahom še Bog si vedi kako povišati.

C. kr. glavarstvo bi torej najbolj spodjedlo vire, iz katerih tukaj zajemlje lahonstvo, odstranilo bi na hip ves obširni aparat, kateri deluje prav nasprotno intencijam vlade, ter vladi, kateri bi imel prav za prav pomagati, dela le velike zadrege; c. kr. glavarstvo bi pomagalo mnogim domačinom, dobrim patrijotom do kruha, dočim bi odstranilo mnogo elementov, ki so uživali sinekure za to, da so širili nevarno in pravi razvoj Trsta zavirajočo politično agitacijo.

C. kr. glavarstvo v Trstu bi bilo torej tisto radikalno sredstvo, katero bi na mah konec storilo vsej državi nasprotni agitaciji, ono bi bilo za Trst prava sreča, ker bi zabranilo, da reči presegajo meje in da pride tukaj do vedno večih zmešnjav, katere naravno zavirajo pravi napredek in razvitek Trsta v zmislu prvega avstrijskega trgovskega emporija, ono bi, s kratka, kar naglo krenilo naše tržaške razmere na pravi pot...

Občna želja je vseh pravih avstrijskih patrijotov, posebno pa Slovencev, da vendar uže neha tržaška država v državi, ki je rodila le nevaren terorizem, in vsak razvidi, da večina tržaškega prebivalstva le hrepeni po vladnih pametnih naredbah, o katerih se zdaj baje posvetujejo v mero-dajnih krogih na Dunaji, in najpametnejša naredba za zdaj bode gotovo: „C. kr. glavarstvo za Trst in okolico.“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Shod vladarjev v Gostinu obrnil je tudi vnanjih listov pozornost náse. Tako na pr. piše „Schles. Ztg.“: „Obisk, katerega je zdaj cesar Fran Josip na strani cesarice Elizabete napravil cesarju Viljemu v Gostinu, priča znova o ozki zvezi med nemškim cesarstvom in habsburško monarhijo, katera je povsodi priznana kot najboljša jamčenje za ohranitev evropskega miru in čegar

v istini konservativnemu, odločilnemu vplivu se ne morejo odtegniti najmočnejše in najstarejše monarhije.“ „Journal de St. Peterbourg“ omenja, da ta shod obeh vladarjev ne priča samo o prijaznih razmerah med Avstrijo in Nemčijo, da je marveč znamenje in poročstvo splošnega miru.

Predsednik hrvatske regnikolarne deputacije, Krešić, odložil je svoj saborski mandat. Tudi poročevalec Miškatoš namerava se odpovedati poslanstvu. To vse je baje v zvezi z afero o listinah.

„Narodni List“ v Zadru razpravlja v jedni slednjih števil vprašanje o zjedinenji Dalmacije s Hrvatsko. List navaja za to združenje razne razloge ter podaje pogoje, pod katerimi bi bilo možno doseči to, konečno pa pravi: „Da pa ta trenotek prej nastopi, treba je sodelovanja mnogih faktorjev, in glavno ulogo igra pri tem razmerje med Hrvatsko in Ogersko. Če bode to postalo pravilno in prijazno, potem bode izginilo nezaupanje od magjarske strani ter bode mogel hrvatski sabor jednoglasno zahtevati uresničenje § 65. nagodbenege zakona s tem, da se napravi popolna deželna integriteta. Če se bodo Hrvatje nalogi, katero jim bode dal položaj in odnošaji, skazali kos, potem se bode pokazalo, da morejo postati možen faktor pri reševanju tudi drugih važnih vprašanj, potem bodo imeli merodajni krogi vzroka dovelj, da si jih pridobijo ter zagotovijo njih državno eksistenco.“

Tuje dežele.

Zuano je, da je pruska vlada iztirala uže precejšnje število ruskih podanikov čez nemške meje, češ, da to zahteva narodno gospodarstvo. V Rusiji se na ta iztiranje baje namerava odgovoriti tudi z iztiranjem pruskih podanikov; vendar za zdaj to še ni konečno določeno.

Grška zbornica ni bila posebno zadovoljna z gospodarenjem prejšnje vlade, bila je prepričana, da je prejšnja vlada zakrivila slabo finančno stanje v Grški, zato je izvolila posebno komisijo, katera ima natančno preiskavati vzroke propada financ. Predsednikom te komisije izvoljen je neravno poseben prijatelj prejšnji vladi, namreč Mauromaros.

Srbsko ozemlje pričeli so zopet vznemirjati Arnavti. Dne 5. t. m. pridrla je močna tolpa Arnavtov pri Kuršumli na srbsko ozemlje ter oropala nekatere hiše. Okrožno oblastvo zvedelo je še pravočasno o tem napadu in poslalo je tolpi nasproti močno žandarmerijsko patroljo. Žandarmerija je bila napadena in v boji z Arnavti je bil jeden žandarm ustreljen, jeden Arnavt pa je bil ranjen. Žandarmi morali so se umakniti mnogo močnejšemu nasprotniku; Arnavti odgnali so več glav živine.

belem obrazu zrcalila se je zajedno bolest, obup, jeza in gnjus. Njene oči so bile suhe, pa v njih je bil čuden svit, zdelo se je, kakor da iskre treskajo iz njih.

Plane v sredino svoje izbe ter zamolklo zahrópe kakor razljučena tigr. Kakor v mrzlici vrže si dolge valove svojih razpuščenih vlasij za hrbet ter si krčevito pritisne roki na čelo.

Nazadnje, kakor da se je hitro odločila, vzame črno volnato obleko, kratek črn plašč iz omare ter se naglo obleče.

Ravno je delo le-to skončevala, ko se odpró sobna vrata.

Obrnivši se, ugleda — svojega očeta!

Ni videla njegovih vdrtilih očí, ni videla njegovega čela, ki se je bilo nagrbančilo v eni sami noči, ni videla njegovega tožnega obličja: ona je mislila samo na zlodejstvo.

Njene oči zažaré in mečejo strele. Telo nazaj nagnivši ter roko stegnivši proti svojemu očetu zavpije na-nj hripavim glasom: „Morilec!“

Mellier ni bil pripravljen na ta neusmiljeni, ta jezni krik in omahne, kakor da ga je strela zadela v srce. Pa kmalu se mu povrne stara neupogljiva energija in on zavpije: „Lucila, nesrečna stvar!“

Deklica ne spremeni svojega stališča, nego prične zopet močno kričati: „Morilec! morilec! morilec! . . .“ „Nesramnica!“ zatuli Mellier kakor iz sebe. „Ta človek je bil tvoj zapeljivec! Ta mehkuznež! . . . On me je onečastil, jaz sem se maščeval!“ — „Da, da, bil je moj ljubček.“ — „Nesramnica, in to si mi še upaš kar v lice povedati?“ — „Jaz sem ga ljubila!“ zavpije Lucila. — „Sleparja!“ — „Jaz sem ga ljubila!“ — „Potepuha!“ — „Jaz sem ga ljubila! jaz sem ga ljubila! jaz sem ga ljubila! . . .“ — „O ničvrednica“, zakriči Mellier zamolklo. „Ona je tako globoko padla, da se še baha s svojo sramoto!“ — „Jacques Mellier!“ nadaljuje deklica vsa kakor iz sebe ter stopi proti njemu. „Vaša osveta ni še popolna. . . . Jaz sem tudi kriva, torej ohladite si po polnem svojo jezo!“ — „O, ne draži me! ne draži me!“ — „Nu, tedaj ubijte me, ubijte me vendar!“

Posestnik zgrabi stol, ki ga dvigne nad glavo svoj hčeri!

Pierru Rouvenatu, ki ga je strah ravno prigral bil v Lucilino sobo, jedva se je posrečilo Melliera potisniti nazaj ter roko mu užugati.

„Prav imaš“, dé Mellier zaničljivo pogledavši hčer. „Ta deklé je ob um.“ — „Da prav, ob um

sem,“ ponavlja Lucila. „Ob um radi žalosti, besna radi obupa!“ — „Jacques“, dé stari služabnik s prosečim glasom. „Ne bodi jej tako oster, saj je tvoj otrok.“ — „Ta ničvrednica nij mi nič več.“ — „Jacques, Jacques,“ nadaljuje Rouvenat, „hočeš-li po tej strašni noči še biti neusmiljen? Ne bi-li raji odpustil?“

Mellier se zgane in nekaj trenotkov maje se mu duša med dvema nasprotnima čuvstvoma. Nasled se obrne k svoji hčeri:

„Zaradi spomina na tvojo mater, ki je bila pridna in častita žena, hočem imeti s tabo usmiljenje. — Odpustim ti ne, pa dovoljujem ti, da lahko ostaneš v tej hiši.“ — „Vi, vi hočete imeti usmiljenje!“ zavrne deklica pikro in porogljivo. „O, vaše srce ne pozna tega čuvstva! In, ali kaj zahtevam od vas? Usmiljenje z menoj! Če tudi bi le-tó lahko čutili, ne hotela bi je, jaz bi je zavrgla!“

Posestnik se obrne k Rouvenatu.

„Ti si slišal“, dé žalostno. „Ona nij le zmôčena, nego tudi nesramno deklé.“ — „O!“ nadaljuje Lucila hripavim glasom, „Vi mislite, da ste pač blag človek, če mi pustite življenje, ko ste mi uničili vso mojo srečo, ko ste mi ga umorili.“ — „To se pri vas imenuje usmiljenje! Jaz, jaz vas

V Heratu se utrdbe pod nadzorstvom angleških vojakov še vedno pridno nadaljujejo in koncentrujejo se vedno bolj vojaške sile. Kaj ima pomeniti to, je težko določiti. Če pa smemo verjeti slednjim poročilom iz Londona, da so ruske slednje depeše do angleške vlade zopet celó pomirljivega duha, smemo za trdno sklepati, da se tudi do zdaj še zamotano zulfikarsko vprašanje reši brez kripolitja.

Dopisi.

Iz Trebnjega, 9. avgusta. (Izviren dopis.) Dolenjsko letos zopet obiskujejo zeló pogostoma uime. Kedar se le nekoliko pooblači nebo, uže je čuti žalostno vèst, da je zopet tu in tam pobila toča ter uničila poljske in vinske pridelke.

Včeraj bil je zopet grozen dan za vasi Škrjanče, Zagorica, Dolenja Ševnica, Terbinec, Rogovila in Gomila. Obila, debela toča vsula se je na poljske pridelke teh vasij; po polnem vničena je ajda, kuruza, proso, zelje, fižol itd. Ker je bila toča tudi debela, razbila je raz dreves nezrelo sadje ali pa ga je močno otokla.

Še večjo škodo nego na polji pa je povzročila toča v vinogradih: na Zagorški Gori, Žlebini, Kremenu, Trbiški Gori in deloma tudi na Selski Gori. Po teh vinogradih so grozdovi po polnem razbiti, tako da letos pač ni nadejati se vinskega pridelka; tudi trte so tako ubite, da jim bode mnogo škodovalo, in več let zaporedoma ni pričakovati obile letine in dobrega pridelka.

Škoda se do zdaj še ni natanko cenila, a znaša gotovo več tisoč goldinarjev.

Po tej uimi oškodovanih je 121 posestnikov in vinogradnikov; uničena jim je ali vsa ali deloma setev in vinski pridelek — zavarovan pa žal! ni bil nobeden.

To bo nastala zopet bèda, kajti usmiljenja vredni nesrečneži ne bodo si vedeli pomagati, saj jim je vinski pridelek glavni, skoro bi dejal jedini dohodek; zdaj pa še tega ni.

Iz Šmartina pri Litiji, 9. avgusta (Izv. dop.) Tudi pri nas pričela se je v novjšem času spoznavati korist in blagodejno delovanje požarnih bramb. Zjedini so se nekateri modri in previdni možje ter skušali kolikor možno delati na to, da se tudi pri nas ustanovi požarna bramba. Njihovo prizadevanje ni bilo brezuspešno. Nadejamo se, da ne bode preteklo več mnogo časa, ko bomo mogli tudi mi ponosno kazati na svojo lastno požarno brambo.

Pred tednom dnij bil je zbor in pri tem zboru se je volil uže tudi odbor. V odbor bili so izvoljeni gg. M. Grill, c. kr. okr. glavar; Ivan Bartl, učitelj; Josip Jaklič, posestnik in trgovec; Jurij Adlešič, vodja ljudske šole; Fran

imam za krutejšega nego li leva ali tigro, nego vsako divjo žival! Ha! Kakor bi si želela še živeti! Čemu-li? Da bi morebiti zmerom stokala, jokala, ter klela svojo eksistenco? Iztaknoli ste bili mojo skrivnost, vedeli ste, da sem kriva; ogoljufala sem vas, žalila, to je res, in vi ste imeli pravico tirjati o meni, da se opravičim radi svojega obnašanja. Vi ste me morali povprašati, in vse bi vam bila povedala. O, vaša jeza, ta bi bila res strašna, to vem; a vi ste mi oče, imate pravico, kaznovati me. Vsako kazni bi rada bila trpela, ne da bi se radi tega potožila. Pa tega niste storili. V svoji veliki krutosti zdelo se vam je bolje, zadeti v temini, mekužno, zavratno. — Izbrali ste ostuden način maščevanja: nizko zlodejstvo! — O, imeli ste prav, ko ste me ravnokar imenovali izgubljenko; da, da, jaz sem izgubljena, povsem izgubljena! Nemam več prihodnjosti, nemam nádeje, nemam česa želeli si več, po čem koprniti, nego samo po smrti! — In vendar lahko bi bila tako srečna — tako srečna! On me je ljubil, postal bi bil vaš sin. — „Ta nesramnik, ki te je goljufal!“ — „To je laž!“ — „Nobeden ga ne pozna, zamolčal je svoje ime.“ — „Ni ga zamolčal, sam ga ni znal, bil je pa na tem, da bi je našel. Bil je ravno namenjen, odpotovati,

Knaflič, usnjar; Ivan Rus, strojar; Ivan Mandl, kovač, in Alojzij Šusteršič, posestnik.

Naloga ustanovitve je torej položena v spretne roke. Le krepko na delo, vrli možje, hvala naroda vam ne bode izostala!

Domače stvari.

— (Osebnost vèsti.) Nj. ekszellenca fcm. baron Kuhn odpeljal se je včeraj zvečer z brzovlakom v Postojino, da si ogleda tamošnje čete.

— (Imenovanja.) Začasna učitelja na četverorazredni deški šoli v Kameniku, gg. Ignacij Tramè in Avgust Stefančič, imenovana sta stalnima učiteljema, in sicer prvi za II. učiteljsko mesto in slednji za III. učiteljsko mesto ravno tam.

— (Podpora.) Deželni odbor kranjski dovolil je 1500 glđ. podpore posestnikom v krškem in kostanjeviškem okraji, kateri so bili pred kratkim po toči poškodovani.

— (Zdravniška služba.) V ljubljanski civilni bolnišnici izpraznjeno je mesto sekuudarnega zdravnika. Prošnje naj se vložijo do 30. avgusta pri ravnateljstvu deželnih dobredelnih zavodov.

— (Umrli) je tukaj včeraj popoldne ob 6. uri g. Leopold vitez Gariboldi, c. kr. profesor in okr. šolski nadzornik.

— (Šolstvo.) Iz letnega poročila trirazredne šole v Mengeši koncem šolskega leta 1884/85 posnemljemo, da je šola obiskovalo vkup 316 dečkov in deklic; izmed teh je bilo za višji odderek godnih 111 dečkov in 119 deklic. Poučevali so na tej šoli gg. Anton Javoršek, nadučitelj in vodja; Anton Koblar, katehet; Fran Marolt, učitelj, in gđc. učiteljica Emilija Gerkman.

— (Občinska volitev.) Pri volitvi novega občinskega zastopa za občino Dovsko (okr. kameniški) bil je županom izvoljen Josip Župančič, občinskima svetovalcema pa Fran Gostinčar in Jarnej Kovič.

— (O včerajšnjem samomoru.) Kakor smo uže poročali, našli so včeraj popoldne ob 1. uri v njegovem stanovanju „pri bavarskem dvoru“ obošenega mestnega blagajnika Frana Hengthalerja. Kakor smo dozdej pozvedeli, vstal je obešenec včeraj v jutro ob 9. uri. On je zdaj namreč sam stanoval, kajti družina njegova je na počitnicah pri Krškem. Kmalu potem ko je vstal, hotel se je na vratih svoje spalne sobe obesiti z vrvjo, a vrv se je pretrgala in on je pal z glavo na ključavnico ter se ranil na glavi. Ležal je potem najbrže nekaj časa nezavesten na tleh. Ko se je zopet zavedel, šel je v drugo sobo, stopil na stol, ovil si trikrat vrv okolo vratu, potem se obesil na vrata, stol pa je sunil z nogo proč, da ni imel nobene podpore. Kmalu potem je nastopila smrt. Truplo obešenčevega so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. — O vzroku samomora se različno pripoveduje. Jedni

poln upanja. Kmalu bi se bil povrnil z imenom, z družino, morda s premoženjem, da bi pri vas prosil moje roke.“ — „Laž, laž!“ — „Ne, istina! Nesrečnik nij mogel slutiti, da na cesti ná-nj prežite, hoteč ga umoriti!“

Pri teh besedah prične stokati.

„Nočem, da jokaš!“ reče posestnik surovo. „Tvoje solze me žalijo.“

Deklica se zopet sklone s žarečimi očmi, vsa jezna.

„Meni pripovedovati, da naj ne jokam! Iztrgajte mi pa srce iz prsij... Nikdar, nikdar se ne usušijo te moje solze... Odsehal sem zakleta v to, da jokam za očetom svojega otroka!“

Ta nenadna izpoved je bil nov udarec za Jacquesa Melliera, ki še nij poznal vse velikosti hčerine nesreče. Besno zatuli ter s trepetajočimi ustnicami, drhteč po vseh udih, hoče skočiti v svojo hčer s povzdigneno pestjo.

Pa zopet mu to zabrani Rouvenat, kateri stopi med njiju.

Lucila nij se ganila, da se ubrani žugajočemu udarcu. Njena mirnost, strašniša še mimo njene jeze, klicala je vihro na dan.

(Dalje prihodnjič.)

hoté vedeti o velikih dolgovih, katere je napravil Hengthaler, drugi govorijo o izneverjenji v blagajnici, drugi zopet trdijo, da si je izvolil smrt zaradi neozdravljive bolezni.

— (Na velocipedu.) Predvčeranjim popoldne došel je iz Trsta tu sim mlad mož, kateri je prepotoval na velocipedu pot od Dunaja v Trst v 33 urah. Od Gloggnitza do Semmeringa se je peljal z železnico; v Gradci je počival 6 ur, v Ljubljani 4 ure. Njegov tekmeč je prišel istočasno v Postojino, kjer je ostal. Vozila sta se baje za stavo 10000 glđ., katere sta stavila dva kluba velocipedistov.

— (Ponesrečen zidar.) Iz Moravč se nam poroča: Dne 6. t. m. okolo 4. ure popoldne nesel je pri zidanji nove hiše v Vrhpolji zidar Janez Merkel malto v škafu na zidarski oder; med potom prime ga božjast, Merkel pade tako nesrečno z odra na tla, da se je hudo poškodoval ter čez štiri ure potem umrl.

— (Nesreče pri kopanju.) Iz Zagorja se nam z dné 8. t. m. poroča: Včeraj popoldne med 4. in 5. uro kopali se se trije odrasli fantje, namreč Janez Snoj, Franc Snoj in Matija Snoj, poleg železniške postaje v Savi. Da-si Matija Snoj ni znal plavati, upal si je vendar globoko v vodo; skoro se je uže potapljaj, tedaj pokliče tovariša Frana Snoja na pomoč. Slednji mu priskoči na pomoč, hoteč ga z roko potegniti iz vode, a nesrečnež se ga tako trdo oklene, da se ga je mogel le s težavo oprostiti ter rešiti sebi življenje. Matija Snoj izginil je v valovih ter utonil. — Iz Železnikov se nam poroča: Dne 7. t. m. zvečer okolu 8. ure šli so posestnik Janez Tavčar, 12letni Janez Habjan in 20letni Fran Benedik, vsi iz Dolenje Vasi, kopat se v selško Soro. Blizu tam, kjer so se ti kopali, pa je v vodi vrtinec, in gorje, če vanj zabrede človek, kateri ni vajen plavanju. In Janez Tavčar zabredel je v ta vrtinec, kateri ga je požrl; Tavčar prikazal se je še parkrat na vrhu, potem pa zginil pod vodo. Tovariša sta zamán skušala rešiti ga.

— (Vinska letina na Primorskem.) Poročila o vinski letini na Primorskem ne glasijo se preveč ugodno. V Furlaniji in v vipavski dolini obeta trta le pičel pridelek; le nekoliko več vina se je nadejati na bolj vzvišenih krajih. V tržaški okolici se tudi ni nadejati mnogo vinskega pridelka, kajti tu je na mnogih krajih toča povzročila mnogo škode, na nekaterih celó popolnoma razbila vinske jagode. Mnogo škode pa je letos imela trta trpeti tudi od peronspore viticole. Na raznih krajih poskušala so se sicer sredstva proti temu škodljivcu, ali le z malim vspehom. Vreme bilo je v slednjem času za trto ugodno; vročina in ob primernem času dež dala bosta trti kmalu dozoreti. Pričakuje se, da bode dobrotnost vina nekoliko odškodovala pičel pridelek.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Šolski vrt.

Nedavno izdal je Aleks. Mell, profesor na učiteljski pripravnici v Mariboru, knjigo: „Einrichtung und Bewirtschaftung des Schulgartens“. Knjiga ta pisana je s strokovnjaško marljivostjo in natančnostjo; priporočali bi jo zlasti učiteljem v pazno čitanje. Ne moremo si kaj, da bi tu ne podali svojim čitateljem iz te knjige podobe o šolskem vrtu, kakor si ga misli g. profesor:

„Pred nami leži čveterooglati kos zemlje, obdan z leseno ograjo, skozi katero se sicer vidi, a ne dá vlomiti. Skozi široka vrata vstopimo v vrt ter korakamo po pripravnem, od začetka ravnem, potem zavitem potu proti šolskemu poslopju, ki se dviga iz ozadja vrtnih nasadeb. Za trenotek časa obstanemo ter vživamo pogled, ki se nam tukaj kaže. Šolsko poslopje je na proti nam obrnjeni, to je, južni strani prevlečeno z lepim trtnim špalirjem in izmed živozelenega vejevja blišče se velika, svetla okna. Pritlično ob zidu šole obdaja poslopje ozek, s travo obsejan prostor, kateri je zasajen s cveticami in drugimi lepotičnimi rastlinami. Na desno poslopja je vodnjak, obsejan od lepe vrbe žalostnice in na levo razprostira se z lepo nizko travo zaledinjen prostor, preprečen s stezami ter zasajen z različnim drevjem in grmovjem. Tam tudi se dviga čebelnjak ter dve s zelenjem obraščeni lopi, ki vabite gosta k počitku. Pa zapustimo ta del v pokrajinskem slogu obdelanega vrta ter oglejmo si spred-

nje nasade. Tu vidimo podobo strogega reda; ravna pota in enakomerno ter simetrično postavljena drevesa in druge rastline. Na desni strani je zelenjadni vrt in na levi je pa drevesnica, razdeljena v več enako velikih leh.

Ker vrt obstoji že več let, nahajajo se drevesca v vseh dobah izgoje, njih starost in sorta je pa za bilježena na svetlobarvani plošči, ki visi ob drevesu. Izpraznene drevesnične lehe obsejane in zasajene so z gospodarskimi rastlinami. Drevesnica izvrstno izgleda vsled močnih, brez presledka v redu stoječih ter tu rastečih drevesc.

Ker je na drevesničnih lehah, koder se praha za drevje vrši, mogoče v tem času druge rastline pridelovati, sme se drevesnica brez škode drugim kmetijskim strokom precej velika narediti. Ker se morajo te lehe za pridelovanje rastlin večkrat in dobro predelati in močno gnojiti, zato so lehe čez dve leti zopet sposobne za drevesnico.

Na teh poskuševalnih lehah vidimo marsikako zanimivo rastlino. Na gnojenih lehah raste lepa turšica, koje seme se bode razdelilo med gospodarje, ker kupci posebno radi kupujejo in dobro plačujejo to sorto turšice. Tukaj je tudi prostor, na katerem mladež zamore spoznavati moč gnoja. Skuša se tudi dokazati več vrednost setve v vrstah memo one počez.

(Konec prihodnjic.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Berolin, 11. avgusta. „National-Zeitung“ poroča: V poučenih krogih se zagotavlja, da se najbrže snideta tudi ruski car in nemški cesar; kje, še ni nič znano. Misli se, da je s tem sestankom v zvezi obisk kneza Dolgorukega v Gasteinu.

Inomost, 10. avgusta. Včeraj dosegla je svečanost zveznega streljanja vrhunec. Rano v jutro udeležil se je cesar, nadvojvoda, dostojanstveniki sv. maše na dvoru vojašnice; potem se je cesar podal v cesarski dvorec. Opoludne opazoval je z nadvojvodi z balkona streljanje. Bila je dražestna podoba. Ko so se posamezni oddelki približali dvornemu balkonu, odkrili so se ter uklonili zastave. Vse se je radovalo in navdušeno pozdravljalo cesarja. Jednournen obhod bil je nepretrgana pristrčna ovacija. Po slovesnem sprevodu imeli so strelci obed v slavnostni dvorani. Deželni glavar napravil je med burnimi slava-klici cesarju nazdravljico, grof Wolkenstein pokrovitelju Karolu Ljudoviku. Dalnje zdravilce so se govorile gostom iz Avstrijske, Tirolske itd. Popoludne ob 4. uri prišel je cesar z nadvojvodi, Hohenlohom, Taaffejem, Widmannom in s spremstvom na slavnostni prostor. Bil je navdušeno vsprejet. Na nagovor Rappsov odgovoril je cesar, da je hotel s svojo navzočnostjo vsem strelcem izkazati svoje priznanje za njih patrijotično prizadevanje ter pokazati svoje osebno zanimanje za razvoj strelstva; zahvaljeval se je za udanost ter konečno spodbujal k vstrajnosti. Ob skončetku zaorili so burni slava-klici med zbranimi. Ko si je cesar ogledal strelišče, vrnil se je med neprestanimi ovacijami v dvorec, kjer je bil ob 6. uri obed za 78 oseb. Ob 8. uri se je odpeljal. Tisočerna množica ga je navdušeno pozdravljala. Cesar izdal je do namestnika toplo zahvalno pismo za ponovljene dokaze pristrčne ljubezni in udanosti. Njega Veličanstvo cesar podelil je županu dr. Falku križ železne krone tretje vrste.

Berolin, 10. avgusta. Mednarodna telegrafska konferenca se je otvorila in Stephan je bil izvoljen predsednikom.

Pariz, 10. avgusta. Predsednik Grévy je odpotoval. — V slednjih depešah zahteva Courcy, nej se zdravstvene razmere pri četah v Tonkingu zboljšajo.

Marseille, 10. avgusta. Od včeraj 5. ure zvečer do danes 1. ure popoldne umrlo je 17 oseb na koleri.

Cardiff, 10. avgusta. Iz Marseilla došli pomorščak je včeraj v Bristolu umrl na koleri.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 11. avgusta.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.70
„ „ „ srebri	83.35
Zlata renta	109.05
5% avstr. renta	99.60
Delnice narodne banke	877.—
Kreditne delnice	283.60
London 10 lir sterling	125.30
20 frankovce	9.93
Cekini c. kr.	5.92
100 drž. mark	61.40

Tuji.

Dne 9. avgusta.

Pri **Malič**: Schottkovsky, c. kr. lajtenant, in Maceratta, trgovec, z rodbino, iz Trsta. — Zerkovitz, trgovec, iz Trsta. — Kobal, c. kr. sodn. pristav, z Krškega.
Pri **Slonu**: Kinder iz Quedlinburga. — Schind, restaurator, s soprogo, z Dunaja. — Beck, trgovec, iz Budimpešte. — Rendich Terezija, Simoni Jovana in Struppi Marija iz Trsta. — Dr. Ghiglianovich, odvetnik, s sinom, iz Zadra. Iselstöger iz Bludenca. — Rankl Jovana in Lillitz Antonija, iz Celja. — Denovan in Diacono iz Metza.
Pri **Tavčarji**: Dr. Müller, zdravnik, in Fischel, fabrikant, z Dunaja. — Koppel s soprogo iz Budjeovic. — Legat, c. kr. profesor, iz Trsta. — Legat, c. kr. voj. kaplan, iz Lipice.
Pri **Južnem kolodvoru**: Pallan in Kratochwill, natakarja, z Dunaja. — Saurau iz Radovljice. — Marolt, iz Čerknice.
Pri **Avstr. carji**: Lill, trgovec, iz Budimpešte. — Gregorich Marija in Santina iz Trsta. — Leskovic, c. kr. poštar, iz Idrije. — Benedek, nadučitelj, s sinom, iz Planine.

Tržaška

komercijalna banka

v Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejemlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatnikih po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčeni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčeni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih. (66) 36—14

Umrli so:

Dne 10. avgusta. Fran Hengthaler, mestni blagajnik, 64 l., Dunajska cesta št. 23, zaduha. — Leopold vitez Gariboldi, c. kr. profesor in okr. šolski nadzornik, 51 l., Františkansko ulice št. 12, možganski mrtvoud.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Možna v mm
10. avg.	7. zjutraj	738.27	15.1	zpd. sl.	megla	0.0
	2. pop.	736.28	23.8	svzh. sr.	jasno	
	9. zvečer	736.37	19.2	bzv.		

V našem založništvu je izišel na svetlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Razno blago za pletenje in tkanje

dr. Gustav Jaegera

normalno perilo, nogovice, žoki, plavarske hlače, znojni telovniki, rokavice,

jopiči za gospé

ki se nosijo vrh obleke itd. v velikem izboru in po najnižjih cenah pri

C. J. Hamann-u

Mestni trg.

(52) 16

Umetne zobe in zobovje vdevlje po najnovejšem amerikanem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in zobne operacije z zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

Očlikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zasluge
Fran Jožefov grenki vrelec
od davna iskrušena, izborna grenka voda.
Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti!

V dosego in ohranjenje zdravja

se je uže od nekdanj prav dobro izkazalo

kri čistilno zdravenje

spomladi

ker le-to odpravlja marsikako v telesu dremajočo kal težkih bolezni. — Naj-izbornišče in najbolj učinkujoče sredstvo v to svrhu je

J. Herbabny-jev pomnoženi

Sarsaparilla-sirop

J. Herbabny-jev pomnoženi Sarsaparilla-sirop mehko in polagoma raztaplja in zelo zboljšava kri, ker vse ostre in bolehe snovi, ki vstvarjajo kri gosto, vlaknato in za brzo pretakanje nesposobno, iz istih odpravlja, ter vse skazene in bolehe soke, nakupičeno slezo in žolč — uzroki mnogih bolezni — neškodljivim in neboleznim načinom odvaja iz telesa. — Učinek njegov je torej izboren pri zapiranju telesa, krvnem navalu v glavo, šumenji v ušesih, vrtoglavici, glavobolu, pri trganji in hemoroidnih bolestitih, zaslezenji želodca, slabem prebavljanji, otekanji jeter in vranice, dalje pri napenjanji žlez, hudem lišaji, kožnih izpuštkih itd.

Jedna steklenica z brošurico vred velja 85 kr., po pošti sprejemana 15 kr. več za zavitek.

Vsaka izvirna steklenica imeti mora gori stoječo varnostno znamko v znamenje pristnosti. (62) 10—8

Osrednja razpošiljavna zaloga za provincije:

lekarna „pri usmiljenji“

Jul. Herbabny-ja

Dunaj, Neubau, Kaiserstrasse Nr. 90.

Zaloge imajo dalje naslednji gospodje lekarji: v Ljubljani: J. Svoboda, G. Piccoli, J. pl. Trnkoczy, V. Mayr; v Celju: J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; v Raki: C. Silhavy, G. Prodam; v Celovcu: V. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novem mestu: D. Rizzoli; v Trstu: C. Zanetti, G. Faraboschi, J. Serravallo, E. pl. Leutenburg, P. Prendini; v Boljaku: E. Scholz, dr. E. Kumpf; v Velikovi: dr. J. Jobst; v Vipavi: A. Konečný.